

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 1/10

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 1/10

FACULTATEA MEDICINĂ

PLAN DE STUDII 0912.1 MEDICINĂ

CATEDRA DE OTRINOLARINGOLOGIE

APROBATĂ

la ședința Comisiei de asigurare a calității și
evaluării curriculare facultatea de Medicină

Proces verbal Nr. 7 din 15.03.2017

Președinte, dr. hab. șt. med., conf. univ.

Suman Serghei

APROBATĂ

la ședința Consiliului Facultății de Medicină II

Proces verbal Nr. 4 din 20.03.2017

Decanul Facultății, dr. șt. med., conf. univ.

Bețiu Mircea

APROBAT

la ședința Catedrei de **Otorinolaringologie**

Proces verbal nr. 2 din 16.01.2018

(Șef catedră ORL, dr. hab. șt. med., prof. univer., acad. AȘM

Ababii Ion

CURRICULUM

DISCIPLINA OTORINOLARINGOLOGIE

Studii integrate

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Chişinău, 2018

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:	06
Data:	20.09.2017
Pag. 2/10	

I. PRELIMINARII

Oto-rino-laringologia este specialitatea care se ocupă de patologia malformativă, traumatică, inflamatorie și tumorală ce interesează urechea, osul temporal, nasul și sinusurile paranazale, cavitatea bucală, faringele, laringele, traheea, esofagul, precum și structurile adiacente. Ea cuprinde deasemeni investigarea și tratamentul medical, recuperator și chirurgical al afecțiunilor aparatului acustico-vestibular, simțurilor gustului și mirosului, tulburările și afectările nervilor cranieni precum și deficiențele de auz și de emisie sonoră, funcții de o mare importanță în comunicarea interumană. Alături de neurochirurg, oftalmolog, chirurgul bucomaxilo-facial, otorinolaringologul se ocupă de afecțiuni ce interesează rinobaza, fosa infratemporală, otobaza și orbita. Alături de chirurgul toracic, el se ocupa de patologia traheei, esofagului și a zonelor adiacente istmului toracic. În rezumat, Oto-rino-laringologia cuprinde studiul funcțiilor și patologia urechii, nasului și sinusurilor paranazale, cavității bucale, faringelui, laringelui, traheei și esofagului, precum și a regiunilor adiacente acestor organe și cavități. Specialitatea se ocupă de asemenea de problemele legate de comunicare generate de tulburările de auz și limbaj. Ramuri importante ale specialității sunt deasemeni: audiologia, otoneurochirurgia, foniatria și neurologia legată de patologia nervilor cranieni. Sunt deasemeni necesare cunoștințe din domeniile imunologiei, alergologiei, oncologiei precum și chirurgiei plastice și reconstructive a regiunilor cervicofaciale.

- Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională:

Consolidarea cunoștințelor fundamentale ce țin de patologia organelor ORL și implementarea lor în practică; cunoașterea evoluției, diagnosticului, tratamentului oportun și profilaxiei patologiei organelor ORL, dezvoltarea raționamentului clinic și sintezei medicale - elemente definitorii în pregătirea oricărui medic.

- Limbile de predare a disciplinei: română, rusă, engleză, franceză;
- Beneficiari: studenții anului V, facultatea medicină I și II.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	S.10.O.096		
Denumirea disciplinei	Otorinolaringologie		
Responsabil de disciplină	Ion Ababii, dr.hab.șt.med., profesor universitar, academician AȘ RM		
Anul	V	Semestrele	IX-X
Numărul de ore total, inclusiv:			120
Curs	24	Lucrări practice	30
Seminare	30	Lucrul individual	30
Stagiu practic			6
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	4

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI OTORINOLARINGOLOGIE

La finele studierii disciplinei otorinolaringologie studentul va fi capabil:

- *la nivel de cunoaștere și înțelegere:*

Afecțiunile nasului și sinusurilor paranazale

- Recapitularea noțiunilor de anatomie și fiziologie nazală
- Sindroamele fiziopatologice nazale
- Afecțiunile inflamatorii și dermatologice ale piramidei nazale și vestibulului nazal (furunculul nazal, eczema, rinofima etc)
- Rinitele acute și cronice nespecifice

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 3/10

- Rinitele din cursul bolilor infecto-contagioase si cronice (lues, TBC, sclerom)
- Rinitele vazomotorii, polipoza nazala
- Sinuzitele acute si cronice
- Traumatismele nazo-sinusale
- Corpui straini ai foselor nazale
- Epistaxisul
- Tumorile benigne și maligne ale nasului

Afectiunile faringelui

- Anatomia si fiziologia faringelui
- Malformațiile faringelui
- Anginele acute specifice și nespecifice
- Complicațiile supurative ale anginelor
- Anginele din cursul sindroamelor hematologice
- Adenoidita acută și cronică, complicațiile lor
- Amigdalita cronică
- Faringita acută și cronică
- Tumorile benigne si maligne ale faringelui
- Corpui străini ai faringelui
- Traumatismele faringelui

Afectiunile laringelui

- Anatomia și fiziologia laringelui
- Malformațiile laringelui
- Corpui străini laringieni
- Traumatismele laringelui
- Laringite acute specifice si nespecifice
- Laringite cronice specifice și nespecifice
- Stenozele acute și cronice ale laringelui
- Tumorile benigne si maligne ale laringelui

Patologie traheo-bronsica si esofagiana

- Corpui străini traheobronșici si esofagieni
- Combustiile esofagiene
- Stenozele esofagiene postcaustice

Afectiunile urechii

- Anatomia și fiziologia aparatului acustico-vestibular
- Malformațiile urechii
- Traumatismele auriculare
- Otite externe, otomicoze, furunculul auricular
- Otite medii acute supurate si nesupurate
- Otite medii cronice supurate si nesupurate
- Complicatiile otitelor medii acute și cronice
- Hipoacuziile (transmisie, mixta), otoscleroza
- Hipoacuziile de percepție
- Sindromul Meniere

• **la nivel de aplicare:**

- Inspectia și palpatia regiunii cranio-faciale și cervicale
- Bucofaringoscopia
- Narinoscopia si rinoscopia anterioara și posterioară
- Examenul funcțional, permeabilitatea foselor, examinarea funcției olfactive
- Tehnica tamponamentului anterior și posterior în epistaxis

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:	06
Data:	20.09.2017
Pag. 4/10	

- Hipofaringoscopia și laringoscopia
- Tehnica traheotomiei
- Tehnica endoscopiei
- Otoscopia la adult și copil
- Examenul funcției auditive
- Prezentarea probelor cu diapazoanele și tehnica audiometriei
- Prezentări de audiograme cu diferite tipuri de surdități

- **la nivel de integrare:**

- Aprecierea importanței obiectului otorinolaringologie în contextul medicinei
- Cunoașterea dezvoltării otorinolaringologiei în Europa și R. Moldova
- Înțelegerea interrelațiilor între otorinolaringologie și alte discipline fundamentale

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Specialitatea otorinolaringologie cuprinde studiul funcțiilor și patologia urechii, nasului și sinusurilor paranazale, cavității bucale, faringelui, laringelui, traheei și esofagului, precum și a regiunilor adiacente acestor organe și cavități. Funcțiile acestor organe au o mare importanță în comunicarea interumană, alimentare, respirație etc. Viitorul medic, ce specialitate nu ar avea, este dator să cunoască noțiuni de anatomie, fiziologie, fiziopatologie ale organelor ORL și acordarea primului ajutor în caz de urgență. Viitorul medic trebuie să îndrepte pacientul la timp și corect la consultația medicului ORL în caz de presupunere a unei afecțiuni otorinolaringologice.

Pentru însușirea bună a disciplinei ORL sunt necesare cunoștințe temeinice în domeniul Anatomiei Topografice, Fiziologie și Fiziopatologie, Alergologie și Imunologie, Imagistică Medicală, Neurologie, Farmacologie, obținute în studiile universitare.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ lucrări de laborator/seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	LP/S	Lucru individual
1.	Obiectul și sarcinile disciplinei otorinolaringologie în medicină. Însemnătatea organelor ORL în viața și activitatea umană. Istoria dezvoltării ORL în Europa și Moldova. Noțiuni generale despre metodele de examinare în ORL. Examenul obiectiv și funcțional în ORL. Rolul anamnezei în stabilirea diagnozei. Metode paraclinice de examinare. Investigații endoscopice și microscopice în ORL. Asamblarea cabinetului ORL și instrumentariul necesar.	2	5	2
2.	Date generale despre structura anatomică și funcțiile nasului și a sinusurilor paranazale. Interrelațiile anatomice și funcționale ale nasului și a sinusurilor paranazale cu alte organe. Particularitățile de inervație și vascularizație. Semiologia afecțiunilor nazosinusale. Anomaliile, malformațiile congenitale și deformațiile nasului. Atrezia coanală. Rinita acută și cronică: etiopatogenie, clasificarea, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul. Hematomul și abcesul septului nazal. Furunculul nazal.	2	5	3
3.	Sinuzitele acute și cronice: clasificarea, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul. Conceptul contemporan de chirurgie rinossinuzală. Complicațiile rinossinusogene: endocraniene, oculare, auriculare, faringiene, laringiene, bronhopulmonare. Tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, tratamentul, profilaxia. Tumorile benigne și maligne	2	5	2

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ**Redacția:****06****Data:****20.09.2017****Pag. 5/10**

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	LP/S	Lucru individual
	rinosinusale.			
4.	Noțiuni despre anatomia clinică și fiziologia aparatului auditiv și vestibular.	2	5	3
5.	Simptomatologia otică. Anomaliile de dezvoltare a urechii externe. Patologiile inflamatorii a urechii externe. Otomicozele. Otita medie acută. Etiopatogenia, clinica și tratamentul. Otita medie cronică supurată. Clasificarea. Tabloul clinic. Evoluția bolii. Tratamentul. Profilaxie. Labirintitele.	2	5	2
6.	Afecțiunile nesupurate ale urechii. Catarul tubotimpanic acut și cronic. Otita seromucoasă. Otita adezivă. Otoscleroza. Boala lui Meniere. Surditate de percepție. Surditatea ideopatică brusc instalată. Acufenele și vertijul.	2	5	3
7.	Complicațiile otitelor medii: mastoidita (forme atipice), abcesul extra și subdural, abcesul cerebral și cerebelos, sepsisul otogen. Diagnosticul și tratamentul	2	5	2
8.	Elemente de anatomie, fiziologie faringiană. Metode de examinare. Inelul limfoid faringian Waldeyer și însemnătatea lui în menținerea homeostazei, imunitatea generală și locală. Simptomatologia faringiană.	2	5	3
9.	Adenoidita acută și cronică. Angiofibromul nazofaringian juvenil. Hipertrofia amigdalelor palatine. Indicații pentru amigdalectomie. Faringitele acute și cronice. Faringomicoza. Anginele. Clasificarea. Tabloul clinic și evoluția bolii. Principiile de tratament și profilaxia. Complicațiile anginelor. Amigdalita cronică. Clasificarea. Tabloul clinic. Principiile de tratament și profilaxie.	2	5	2
10.	Noțiuni de embriologie și anatomie clinică a laringelui, traheei, bronhiilor și esofagului. Importanța vitală, socială și profesională a laringelui. Vocea muzicală.	2	5	3
11.	Malformațiile congenitale ale laringelui. Stridorul, diafragmele și laringocelul. Laringita acută și cronică. Laringitele cronice specifice: tuberculoza, sifilisul și scleromul. Laringitele micotice. Laringotraheita acută stenoizantă la copil. Stenozele laringiene. Definiție. Clasificare. Traheotomia și intubația prelungită.	2	5	2
12.	Tumorile benigne și maligne ale organelor din sfera ORL. Bolile profesionale ale căilor respiratorii superioare și a urechii. Etiopatogenie. Anatomia patologică. Clasificarea. Diagnosticul. Tratamentul. Profilaxie. Expertiza în ORL. Urgențele în ORL: corpii străini a căilor respiratorii superioare și inferioare. Traumatismele. Epistaxis. Combustiile esofagului.	2	5	3
Total		24	60	30
		114		

VI. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT**Obiective și unități de conținut**

Pentru fiecare temă prevăzută de programă se va urmări scopul ca studentul:

- **să definească** sindromul pus în discuție la fiecare temă;
- **să cunoască:**
 - detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 6/10

Obiective și unități de conținut

- investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;
- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;
- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor discutate la fiecare temă;
- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;
- **sa demonstreze** abilitatea:
 - de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;
 - de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;
 - de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);
 - de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;
 - de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;
- **să aplice:**
 - cunoștințele și deprinderile practice acumulate;
 - algoritmul de diagnostic, diagnosticul diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;
 - cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).
- **să integreze** cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.

VII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

✓ Competențe profesionale (specifice) (CS)

- ✓ **aptitudinilor clinice**
- ✓ să fie capabil de a obține un istoric clinic adecvat
- ✓ să fie în măsură să demonstreze semnele clinice relevante
- ✓ să fie capabil de a comanda în mod corespunzător și să interpreteze rezultatele investigațiilor
- ✓ să fie capabil să coordoneze asamblarea unei echipe multidisciplinare corespunzătoare pentru a gestiona un pacient cu patologia organelor ORL.

Competențe transversale (CT)

- ✓ Perfecționarea capacității de autonomie decizională.
- ✓ Formarea atitudinii personale.
- ✓ Abilitatea de interacțiune socială, activitatea în grup cu diferite roluri.
- ✓ Perfecționarea aptitudinilor digitale.
- ✓ Dezvoltarea diferitor tehnici de învățare.
- ✓ Selectarea și analiza literaturii științifice pe marginea cazului clinic și formularea unor concluzii.

Finalități de studiu

- Să cunoască particularitățile evolutive a patologiei ORL.
- Să cunoască metodologia diagnosticului diferențial al bolilor organelor ORL.
- Să cunoască rolul investigațiilor clinice, de laborator și instrumentale în diagnosticul diferențial.
- Să fie competent de a prescrie tratament personalizat la pacienții ORL.
- Să fi capabil în deducerea interrelațiilor dintre otorinolaringologie și alte discipline medicale (fiziologia, oncologia, hematologia etc.) efectuând sinteza clinică interdisciplinară.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:**06****Data:****20.09.2017****Pag. 7/10**

- Să fi capabil de a însuși zilnic noile realizări ale medicinei interne.

Notă. Finalitățile disciplinei (se deduc din competențele profesionale și valențele formative ale conținutului informațional al disciplinei).

VIII. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Lucrul cu sursele informaționale:	Lecturarea prelegerii și materialul din manual la tema respectivă, cu atenție. Citirea întrebărilor din temă, care necesită o reflecție asupra subiectului. De făcut cunoștință cu lista surselor informaționale suplimentare la tema respectivă. De selectat sursa de informație suplimentară la tema respectivă. Citirea textului în întregime, cu atenție și scrierea conținutului esențial. Formularea generalizărilor și concluziilor referitoare la importanța temei/subiectului.	Capacitatea de a extrage esențialul; abilități interpretative; volumul muncii.	Pe parcursul modulului
2.	Lucrul cu materiale on-line	Studierea materialelor on-line de pe pagina WEB a disciplinei și de pe alte site-uri cu baze de date și literatură de specialitate.	Prezentarea rezultatelor la lucrările practice și seminarii	Pe parcursul modulului
3.	Aplicarea diferitor tehnici de învățare		Volumul de muncă, gradul de pătrundere în esența diferitor subiecte, nivelul de argumentare științifică, calitatea concluziilor, elemente de creativitate, demonstrarea înțelegerii problemei, demonstrarea raționamentului clinic, a abilităților practice, formarea atitudinii personale	Pe parcursul modulului
4.	Activitatea de examinare a pacienților în timpul lucrărilor	Examenul pacienților, aprecierea corectă a datelor obținute în examenul nemijlocit al bolnavului, în examenul de laborator și	Formularea corectă și argumentarea diagnosticului, planului de investigații și de tratament al pacientului concret.	Zilnic, pe parcursul modulului

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 8/10

	practice și a gărzilor.	instrumental; însușirea tacticii de diagnostic, diagnostic diferențial și tratament individual.		
5.	Pregătirea și susținerea prezentărilor /referatelor.	Selectarea temei prezentărilor / referatelor și termenilor realizării. Recenzii colegi. Recenzii profesori.	Volumul de muncă, gradul de pătrundere în esența temei prezentării /referatului, nivelul de argumentare, calitatea concluziilor, elemente de creativitate, formarea atitudinii personale, prezentarea grafică, modalitatea de prezentare.	Pe parcursul modulului

IX. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

- **Metode de predare și învățare utilizate**

Disciplina Otorinolaringologie se va predă în stil clasic: prelegeri, lucrări practice, seminare, lucrul individual și stagiu practic. Cursul teoretic va fi ținut de către titularii de curs. La lucrările practice studenții vor studia particularitățile examinării organelor ORL: inspecția și palpația regiunii cranio-faciale și cervicale, bucofaringoscopia, narinoscopia și rinoscopia anterioară și posterioară, examenul funcțional, permeabilitatea foselor, examinarea funcției olfactive, tehnica tamponamentului anterior și posterior în epistaxis, hipofaringoscopia și laringoscopia, tehnica traheotomiei, tehnica endoscopiei, otoscopia la adult și copil, examenul funcției auditive, prezentarea probelor cu diapazoanele și tehnica audiometriei, prezentări de audiograme cu diferite tipuri de surdități.

- **Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)**

Ca strategii de predare la prelegere se propune:

- Introduktiv
- Curent
- Sinteză
- Dezbateri

La lecțiile practice ca strategie de predare se propune:

- Studiu de caz
- Lucru în grupuri
- Lucru individual
- Observare clinică

Pentru a obține cunoștințe în însușirea cursului ORL, este nevoie de:

1. De a frecventa sistematic cursurile și lecțiile practice. Patrunderea desinestător în esența informației.
2. Conspectarea și evidențierea celor mai importante momente.
3. Punerea întrebărilor, acolo unde nu vă este clar, pentru a lămurii lucrurile- cheie.
4. Prelucrarea în grup a materialului predat pentru însușirea și sintetizarea informației obținute.
5. Gestionarea rațională a timpului pentru a obține cunoștințele necesare.

Metode de evaluare (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)

Toți studenții vor fi evaluați zilnic și pentru activitățile lor academice periodic. Evaluarea este validă, obiectivă și fiabilă și se referă la domenii cognitive, psihomotorii și afective.

Evaluarea formativă, continuă și sumativă (finală) se efectuează în teorie, precum și practicile clinice separat.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:	06
Data:	20.09.2017
Pag. 9/10	

Curentă: La disciplina ORL sunt preconizate 6 totalizări:

1. Totalizarea nr. 1: Structura anatomică și funcțiile nasului și a sinusurilor paranazale.
2. Totalizarea nr.2: Patologia rinosinusală.
3. Totalizare nr. 3: Anatomia clinică și fiziologia aparatului auditiv și vestibular.
4. Totalizarea nr. 4: Afecțiunile urechii.
5. Totalizarea nr. 5: Noțiuni de embriologie, anatomie clinică, fiziologie și patologiafaringelui, cavității bucale.
6. Totalizarea nr. 6: Noțiuni de embriologie, anatomie clinică, fiziologie și patologia laringelui, traheei, bronhiilor și esofagului.

În baza notelor de la totalizări se calculează media anuală și constituie 0,3 din nota finală.

Finală: La examenul de promovare la disciplina ORL nu se admit studenții cu media anuală sub nota “5”, precum și acei care nu au recuperat absențele de la lucrări practice.

Examenul la disciplina ORL este alcătuit din prezentarea deprinderilor practice, proba test- grilă (varianta “Test Editor” UEMF “Nicolae Testemițanu”) și proba orală.

Subiectele pentru examene se aprobă la ședința catedrei și se aduc la cunoștință studenților cu cel puțin o lună pînă la sesiune.

Proba test- grilă constă din variante a câte 100 teste fiecare din toate temele cursului ORL.

Studentul are la dispoziție 2 ore pentru a răspunde la test.

Toate probele se notează cu note de la 0 pînă la 10.

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-8,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, răspuns oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca “absent” și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 10/10

X. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Ababii I., Popa VI., Antohi I., Sandul A., ș.a. Otorinolaringologie. Chișinău. CEP Medicina al USMF. 2000.
2. Ababii I., Popa VI. Otorinolaringologie pentru medicii de familie. 2002.
3. Popa VI., Andriuța V., Godonoaga N. Chid otorinolaringologie Chișinău Universitar, 1994.
4. Martin Burton «Hall and colman' s. Diseases of the ear, nose and throat”, Chirchill livingstone, 2000
5. Legent F., Narcy P., Beauvillan C., „ORL Pathologie cervico- faciale”, Masson, 2003

B. Suplimentară:

1. Albert S., Bozec H. ORL et chirurgie cervico-facială. Ellipses 2002.
2. Buruiană M., Mustătea M. Compediu de urgențe ORL Pediatrie. Editura tehnică București, 1994.
3. Costinescu N. și coaut. Otorinolaringologie. Vol. 1,2. București, Editura medicală, 1964.
4. Dinu Cezar. Otorinolaringologie. Iași. 1982
5. Danilov L. Amigdalita cronică la copil. Chișinău, CEP Medicina al USMF, 2014.
6. Gârbea, Ciuchi V., Miloșescu P., ș.a. Otologie. Editura științifică și enciclopedică. București, 1987.
7. Păunescu Cornelia. Otorinolaringologia pediatrică. București. Editura medicală, 1981
8. Garabedian E.N., Bobin S. ORL de L'enfant. 1996, Paris.
9. Byron J. Bailey et al.; Head & Neck Surgery - Otolaryngology Volume 1,2. 1993.
10. Bluestone Charles D and Stool S.E. Pediatric Otolaryngology. Volume 1,2 1983. Philadelphia, London at al.
11. Sarofoleanu, Lăzeanu M. Breviar de otorinolaringologie. București.
12. Traian Ataman. Otologie. Editura tehnică. București 2002, 788 pag.
13. Абабий И.И. Принципы лечения острого стенозирующего ларинготрахеита у детей. Методические рекомендации. Кишинев, 1984.
14. Загарских М.Г. Этиология, патогенез и методы лечения хронических гнойных средних мезотимпанитов. Кишинев, 1974.
15. Исхаки Ю.Б., Кальштейн Л.И. Детская оториноларингология. Душанбе, Мариор, 1977.
16. Пальчун В.Т., Преображенский Н.А. Болезни уха горла и носа. М. Медицина, 1978.
17. Попа В.А. Хронический тонзиллит. Кишинев, 1984
18. Солдатов И.Б. Лекции по оториноларингологии. Москва 1990.
19. Шевригин Б. В., Манюк М.К., Внутринесовая микрохирургия. Кишинев, 1981,
20. Тарасов Д.И., Лапченко С.Н., Банарь И.М., Попа В.А, Абабий И.И. Стенозы и дефекты гортани и трахеи. Кишинев, 1982.